

بیماری انسدادی مزمن ریه (COPD)

مترجم: حنا زنده دل دانشجوی کارشناسی رادیولوژی

زیر نظر: دکتر علی طریقت نیا

منبع: <https://www.radiologyinfo.org/en>

COPD

بیماری انسدادی مزمن ریه یا COPD به بیماری تنفسی (ریوی) اشاره دارد که جریان هوا را در ریه ها مسدود می کند و باعث مشکلات تنفسی می شود. برونشیت مزمن (التهاب مجاری هوایی یا لوله های برونش) و آمفیزم (آسیب به پوشش کیسه های هوایی در ریه ها) اغلب بخشی از این بیماری هستند.

پزشک شما ممکن است آزمایش عملکرد ریه (ریوی) را انجام دهد که اسپیرومتری یا تجزیه و تحلیل گاز خون شریانی نیز نامیده می شود تا به تشخیص این وضعیت کمک کند. ممکن است از رادیولوژی قفسه سینه یا سی تی قفسه سینه برای اندازه گیری میزان بیماری شما استفاده شود. در حالی که هیچ درمانی برای COPD وجود ندارد، پزشک شما ممکن است تغییرات سبک زندگی، درمان، دارو و یا جراحی را برای کمک به تسکین علائم شما توصیه کند.

بیماری انسداد مزمن ریه یا COPD چیست؟

بیماری مزمن انسدادی ریه (COPD به بیماری ریوی اطلاق می شود که جریان هوا را در ریه ها مسدود می کند و باعث مشکلات تنفسی می شود. برونشیت مزمن و آمفیزم اغلب بخشی از این بیماری است.

برونشیت مزمن التهاب راه های هوایی یا لوله های برونش است. این التهاب می تواند باریک شدن و مخاط اضافی ایجاد کند و جریان هوا را مسدود کند. ممکن است دچار سرفه طولانی مدت شوید که برای پاکسازی مخاط از مجاری تنفسی رخ می دهد. برای اینکه برونشیت ها مزمن در نظر گرفته شوند، باید سرفه کردن حداقل سه ماه از سال به مدت دو سال طول بکشد.

آمفیزم زمانی رخ می دهد که پوشش کیسه های هوایی آسیب دیده و سوراخ ها در ریه ها پیشروی کنند. هنگامی که هوا در این سوراخ ها به دام می افتد، ریه ها به آرامی اندازه خود را افزایش می دهند و خاصیت ارتجاعی خود را از دست می دهند. این امر تنفس را دشوارتر می کند زیرا ریه ها نمی توانند هوا را به طور کامل بازدم کنند.

علائم COPD ممکن است شامل موارد زیر باشد:

تنگی نفس، به ویژه در هنگام فعالیت بدنی

سرفه مزمن، اغلب با مخاط بیش از حد

عفونت های تنفسی مکرر

خس خس سینه

سفتی در قفسه سینه

سیانوز یا تغییر رنگ آبی لب ها یا بستر ناخن ها

کمیبود انرژی

کاهش وزن ناخواسته

عوامل زیادی در ایجاد COPD نقش دارند. علت اصلی سیگار کشیدن (دود و دم) است. سایر موارد عبارتند از:

دود دست دوم

آلودگی هوا

قرار گرفتن در معرض گرد و غبار مضر یا دودهای شیمیایی در محل کار

در موارد نادر، افراد غیرسیگاری یا کودکان ممکن است در نتیجه کمیبود آلفا-۱ آنتی تریپسین (A1AD به COPD مبتلا شوند. AIAD یک اختلال ژنتیکی است که به دلیل سطوح پایین غیر طبیعی پروتئینی به نام آلفا-۱ آنتی تریپسین ایجاد می شود. این بیماران دچار آمفیژم در قاعده ریه می شوند.

COPD چگونه تشخیص و ارزیابی می شود؟

پزشک مراقبت های اولیه شما با گرفتن سابقه پزشکی و پرسیدن علائم شروع می کند. شما همچنین تحت معاینه فیزیکی قرار خواهید گرفت.

اگر پزشک مشکوک باشد که شما از COPD رنج می برید، آزمایشات زیر ممکن است انجام شود:

اسپیرومتری: این تست عملکرد ریه شامل استفاده از دستگاهی به نام اسپیرومتر است که میزان هوایی را که شما با تنفس عمیق به داخل و خارج حرکت می دهید اندازه می گیرد و اینکه با چه سرعتی می توانید این کار را انجام دهید.

تجزیه و تحلیل گازهای خون شریانی: این آزمایش میزان اکسیژن و دی اکسید کربن موجود در خون شما را اندازه گیری می کند. درصد بالای دی اکسید کربن در خون می تواند نشانه ای از عملکرد ضعیف ریه ها ناشی از COPD باشد.

پزشک شما همچنین ممکن است آزمون های تصویربرداری زیر را تجویز کند:

رادیوگرافی قفسه سینه: این آزمون می تواند با تهیه تصاویری از ریه ها برای ارزیابی علائم تنگی نفس یا سرفه مزمن به تشخیص COPD کمک کند. در حالی که رادیوگرافی قفسه سینه ممکن است COPD را تا زمانی که شدید باشد نشان ندهد، تصاویر ممکن است بزرگ شدن ریه ها، حفره های هوا (تاول) یا صاف شدن دیافراگم را نشان دهند. همچنین می توان از رادیوگرافی قفسه سینه برای تعیین اینکه آیا بیماری دیگری ممکن است علائمی مشابه COPD ایجاد کند یا خیر، استفاده کرد.

سی تی اسکن قفسه سینه: این آزمون ممکن است برای کمک به تشخیص COPD یا تشخیص بدتر شدن بیماری انجام شود. این دستگاه تجهیزات ویژه اشعه ایکس را با رایانه های پیچیده ترکیب می کند تا تصویر یا تصاویر متعددی از داخل ریه ها تولید کند. تصاویر سی تی می توانند آمفیزم را بهتر و در مراحل اولیه تری نسبت به رادیوگرافی قفسه سینه شناسایی کنند. آنها همچنین می توانند سایر تغییرات COPD مانند عروق بزرگ در ریه ها را شناسایی کنند. CT گاهی اوقات برای اندازه گیری میزان آمفیزم در ریه ها استفاده می شود. همچنین می تواند به تعیین اینکه آیا علائم نتیجه بیماری دیگری در قفسه سینه است یا خیر کمک کند.

COPD چگونه درمان می شود؟

در حالی که هیچ درمانی برای COPD وجود ندارد، پزشک ممکن است یک یا چند مورد از موارد زیر را برای کمک به کاهش علائم توصیه کند:

تغییر سبک زندگی: تماما سیگار را ترک کنید و فعالیت بدنی را افزایش دهید.

درمان ها: اکسیژن درمانی شامل استفاده از دستگاهی است که اکسیژن اضافی را به ریه های شما می رساند. توانبخشی ریوی برنامه ای است که از مشاوره، توصیه های غذایی و فعالیت های بدنی استفاده میکند که به شما برای مدیریت بهتر COPD کمک می کند.

داروها: برای درمان علائم COPD ممکن است استروئیدها، داروهای استنشاقی و آنتی بیوتیک ها تجویز شود.

جراحی: در موارد شدید، زمانی که علائم از طریق دارو یا درمان های غیر تهاجمی بهبود نیافته اند، ممکن است به جراحی هایی مانند پیوند ریه یا جراحی کاهش حجم ریه نیاز باشد.